

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 2 (162), luty 2010 ISSN 1730-5187

Kongres 20-lecia
Samorządu Terytorialnego
Poznań, 8-9 marca 2010 r.

XX LAT SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W NUMERZE

XX LAT SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

VI 9 marca tego roku podczas Kongresu 20-lecia Samorządu Terytorialnego panie pracujące w polskich samorządach spotkają się na Samorządowym Forum Kobiet. Związek Miast Polskich organizuje to spotkanie wraz z Jolantą Piotrowską, burmistrzem Giżycka, prezesem Kobiecego Forum Samorządowego.

VIII W przeddzień ważnego jubileuszu – 20-lecia samorządu terytorialnego w Polsce – postanowiliśmy przypomnieć naszym Czytelnikom ostatnie 18 lat na łamach naszego miesięcznika. Zdecydowaliśmy się na pokazanie ważnych, często całkiem pilotażowych działań i sukcesów naszych miast, przejawów ich samorządności i odwagi w decydowaniu o ważnych dla mieszkańców sprawach.

PROJEKT NORWESKI

X Rusza już IV edycja ogólnopolskiego konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2010”, organizowanego corocznie od 2007 r. przez Związek Miast Polskich wraz z partnerami dla gmin, miast i powiatów, który w tym roku wyłania innowacje w zarządzaniu usługami technicznymi i zdrowotnymi.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XIV Związek Miast Polskich wydał nową publikację poświęconą współpracy partnerskiej samorządów. Obok bilateralnych konferencji czy seminariów informacyjnych jest ona kolejną formą promocji i koordynacji współpracy bliźniaczej, prowadzonej od wielu lat.

XIV Na stronie internetowej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) znajduje się uaktualniony przewodnik dla beneficjentów programu „Europa dla obywateli”, w ramach którego można składać m.in. wnioski o dofinansowanie współpracy partnerskiej.

XV 24 stycznia 2010 r. szesnaście nowych projektów URBACT zostało zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Programu. W tej liczbie znajduje się trzynaście sieci tematycznych i trzy grupy robocze.

Na okładce: Starówka w Przemysłu. O mieście piszemy na str. XIII
 Fot. Archiwum UM

Z Komisji Wspólnej...

Walki śmieciowej ciąg dalszy

Najważniejszy z samorządowego punktu widzenia projektem styczniowego posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego był projekt założeń nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Mimo ustaleń, jakie zapadły prawie rok temu – podczas posiedzenia Komisji Wspólnej 25 marca 2009 r., z których najważniejszym było przekazanie własności odpadów komunalnych gminom – rząd wycofał się z nich. W nowym projekcie założeń do tzw. ustawy śmieciowej własność odpadów została zastąpiona „wzmocnieniem uprawnień gminy w kwestiach dotyczących gospodarowaniem odpadami”, co oznacza, że gminy nie będą właścicielami odpadów, a w każdym razie nie w momencie ich odbioru od mieszkańców.

Kolosalne kary w euro

Samorządowcy są zaniepokojeni taką zmianą, gdyż to gminy będą musiały spełnić wyśrubowane unijne normy utylizacji odpadów. A Dyrektywa UE nr 31 zobowiązuje nas do redukcji składowanych odpadów biodegradowalnych o 25% do końca tego roku w stosunku do 1995 r., do końca 2013 r. – znów o połowę i w dalszej perspektywie, do 2020 r. – o kolejne 35%. Jeśli nie uda się zmniejszyć strumienia odpadów trafiającego na wysypiska, Polska będzie musiała płacić kary sięgające 260 tys. euro dziennie! Dlatego

też samorządowcy, chcąc odpowiedzialnie wywiązać się z nałożonych na nich obowiązków, domagają się jednoznacznych zapisów, które pozwolą im kierować efektywny strumień odpadów np. do zakładów termicznej ich obróbki.

– *Gminy stoją dziś przed poważną decyzją dotyczącą finansowania budowy albo zakładów obróbki termicznej, albo zakładów zagospodarowania odpadów. Nie podejmą tych decyzji, jeśli nie będą miały pewności, że odpad tam trafi* – argumentował współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Piotr Uszok.

Z samorządowego punktu widzenia najbezpieczniejszy byłby zapis o gminnej własności odpadów, zresztą takie właśnie rozwiązanie funkcjonuje w całej Europie, jedynymi wyjątkami są Polska i Węgry.

Nowy projekt założeń miał zostać zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Wspólnej 27 stycznia br., ale ze względu na stanowczy protest strony samorządowej wobec proponowanych zapisów współprzewodniczący po naradzie postanowili zdjąć go z porządku obrad. Jednocześnie – po omówieniu wszystkich projektów – zwołano w tej sprawie naradę, w której wzięli udział przewodniczący korporacji samorządowych (lub ich przed-

Współprzewodniczący Komisji Wspólnej – Piotr Uszok, prezydent Katowic oraz Jerzy Miller, minister spraw wewnętrznych i administracji.
 Fot. M. Kurzejewski, CIR.

stawiciele) oraz ministrowie: spraw wewnętrznych i administracji, środowiska, rozwoju regionalnego i gospodarki. Powołali oni zespół roboczy, który ma wypracować możliwe do zaakceptowania przez samorządowców zapisy. Wiceminister środowiska, Stanisław Gawłowski, chcąc uspokoić samorządowców, poinformował o zapisach zawartych w najnowszej wersji projektu.

– Po pierwsze gminy staną się właścicielami odpadów, ale nie w momencie ich wytworzenia, tylko w zakładzie zagospodarowania odpadów (wysypisku). Po drugie udało się w założeniach doprowadzić do tego, że gmina uchwałą rady – która będzie prawem lokalnym – wskaże miejsce, do którego ten odpad ma trafić. I po trzecie – marszałkowie wyznaczają tzw. rejony odpadowe, które są o tyle istotne, że powodują usytuowanie tylko jednego miejsca na przestrzeni kilku gmin, do którego będą dowożone odpady.

Ustalenia zespołu zostały przekazane na lutowym posiedzeniu Komisji Wspólnej.

Minister zastępuje rady miejskie

Nie udało się dojść do porozumienia również w sprawie projektu założeń do ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Zakłada on m.in. możliwość łączenia instytucji kultury mających różne formy organizacyjne, np. łączenie bibliotek z innymi instytucjami (pod warunkiem że nie ucierpią na tym realizowane dotąd zadania) oraz możliwość ich przekazywania przez samorządy

Uczestnicy styczniowego posiedzenia Komisji Wspólnej.

Fot. M. Kurzejewski, CIR.

ministrowi. Jednak nie te zapisy wzbudziły sprzeciw, a ustawowe zwolnienie instytucji kultury z podatku od nieruchomości, który jest podatkiem lokalnym i jako taki – dochodem własnym gminy.

– W przypadku podatku od nieruchomości instancją właściwą do podejmowania tego typu decyzji powinny być organy stanowiące, bo to jest podatek lokalny. Tam gdzie rada znajdzie uzasadnienie takiej decyzji, na pewno udzieli ulgi lub zwolnienia. Natomiast ustawodawca stara się nas wyręczać w podejmowaniu tych decyzji w licznych projektach ustaw – uzasadniał decyzję sekretarz strony samorządowej, Andrzej Porawski.

Dodatkowo projekt zakłada zwolnienie stypendiów udzielanych przez Ministra Kultury z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), czego również samorządowcy nie popierają ze względu na przejrzystość systemu finansowego.

pozytywną opinię Komisji Wspólnej uzyskało ponad 30 projektów ustaw i rozporządzeń,

w tym m.in. projekt ustawy o podpisach elektronicznych, projekt rozporządzenia dotyczącego wdrożenia na terytorium RP programu „Owoce w szkole” oraz projekt rozporządzenia w sprawie kierowania ruchem drogowym.

Cywilizowanie kibiców

Jeszcze zanim rozpoczął się proces opiniowania projektów, Dariusz Łapiński z Zespołu ds. Bezpieczeństwa Spółki PL 2012, która zajmuje się koordynacją przygotowań w Polsce do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, EURO 2012, przedstawił pilotażowy program zwalczania przemocy wśród kibiców piłkarskich – „Kibice Razem”. Jego celem jest zminimalizowanie agresji i propagowanie pozytywnych wzorców kibicowania, m.in. poprzez aktywną, bezpośrednią i codzienną współpracę ze środowiskami kibiców. Ośrodki realizujące program będą m.in. organizowały wyjazdy na mecze, tworzyły własne „media kibicowskie”. Projekt, wzorowany na podobnych działaniach prowadzonych w innych krajach europejskich, obejmie środowiska kibiców w Miastach – Gospodarzach Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, czyli w Gdańsku, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu. Oznacza to powstanie w 2010 r. 5 lokalnych ośrodków współpracy z kibicami (w tym 2 stołecznych). Rozszerzenie działalności projektu na inne miasta i środowiska zależeć będzie m.in. od wyników oceny pilotażu, możliwości uzyskania środków finansowych z Unii Europejskiej oraz zainteresowania miast. Łączne koszty fazy pilotażowej projektu wyniosą ponad mln zł.

HH

Europa jest prosta

O energetyce w miastach

Już po raz czwarty europoseł Jan Olbrycht wspólnie ze Stowarzyszeniem „Europa jest prosta”, Miastem Katowice oraz Związkiem Miast Polskich organizuje międzynarodową konferencję poświęconą zarządzaniu miastem. Jest ona przeznaczona przede wszystkim dla burmistrzów i prezydentów polskich miast oraz wyższej kadry zarządzającej miastami, a także ekspertów i specjalistów zajmujących się zagadnieniami miejskimi.

Tegoroczna edycja konferencji odbędzie się w dniach 22–23 marca 2010 r. i poświęcona będzie efektywności energetycznej i bezpieczeństwu energetycznemu w miastach oraz obowiązkom miast w ramach europejskiego pakietu działań w obszarze energii i zmian klimatu.

Efektywność energetyczna oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu to dziś jedne z największych wyzwań, przed jakimi stoi Europa, Polska, ale także miasta. Organizatorzy chcą wspólnie zastanawiać się i rozmawiać w gronie polityków europejskich, ekspertów i praktyków zarządzania o tym, w jaki sposób

miasta powinny na te wyzwania odpowiedzieć, jakie działania powinny podjąć, w jaki sposób przekształcać w związku z nimi miejską infrastrukturę, a także, jak komunikować się w tych sprawach z mieszkańcami.

Udział w konferencji potwierdzili prof. Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Elżbieta Bieńkowska, minister Rozwoju Regionalnego, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej, innych instytucji i organizacji europejskich, a także przedstawiciele rządu.

Program konferencji, przydatne informacje praktyczne oraz formularz rejestracyjny znajdują się na stronie konferencji www.janolbrycht.pl/miasto2010.

(EPE)

Działalność Związku Miast Polskich w 2009 roku

W 2009 r. odbyło się 10 posiedzeń Zarządu Związku w następujących miastach: Głowno, Poznań, Katowice, Malmö, Suwałki i Druskienniki, Dąbrowa Górnicza, Kalisz, Gniezno, Częstochowa i Koszalin.

W wyniku prac Zarządu oraz na podstawie propozycji Komisji i Biura Związku Zarząd podjął ponad 90 stanowisk i opinii dotyczących projektów ustaw, spraw ustawowych, projektów rozporządzeń i bieżących problemów. Na zlecenie Zarządu opracowanych zostało 5 ekspertyz prawnych i opinii, a także 3 opracowania: obrazujące wykaz dodatkowych zadań narzuconych ustawowo samorządom w ostatnim czasie na temat finansów samorządowych na tle finansów państwa oraz przygotowane założenia do ustawy o rozwoju miast i rewitalizacji.

W 2009 r. funkcjonowało w Związku 16 komisji, do których miasta zgłosiły łącznie kilkaset przedstawicieli. Komisje odbyły 26 posiedzeń w 18 miastach.

31 grudnia 2009 r. Związek liczył 308 miast, reprezentując **74,23%** miejskiej ludności Polski.

Zrealizowane projekty

Projekt „Budowanie potencjału jednostek samorządu terytorialnego do lepszego dostarczania usług publicznych”, finansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Od 3 lat Związek Miast Polskich, w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP i Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych realizuje 4-letni projekt badawczo-doradczo-szkoleniowy. Projekt jest współfinansowany przez UKIE ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego dotacją w wysokości 2,9 mln euro.

Celem projektu jest poprawa jakości i efektywności usług dostarczanych mieszkańcom i podmiotom gospodarczym. Działania projektu obejmują szereg komponentów:

- rozbudowa i doskonalenie systemu **benchmarkingu** usług publicznych dostarczanych przez jst,

- **szkolenia** z zarządzania usługami społecznymi,

- stałe **konkursy „Samorządowy Lider Zarządzania”** w dziedzinie usług społecznych i technicznych,

- **wyjazdy studyjne/badawcze** przedstawicieli polskich jst **do Norwegii**.

Projekt swoim działaniem obejmie docelowo kilkaset samorządów.

System Analiz Samorządowych

Projekt SAS, realizowany konsekwentnie od połowy lat 90., jest niewątpliwie jedynym w Polsce przedsięwzięciem systematycznego monitoringu wybranych sektorów działalności samorządów miast, prowadzonym na podstawie twardych danych, pozyskiwanych z miast.

Do badań za rok 2008 zgłosiły się 93 miasta. 75 miast wypełniło ankietę w sektorze kultury, w sektorze pomocy społecznej 77,65 miast w sektorze transportu; 78 wypełniło ankietę z zakresu komunalnej gospodarki mieszkaniowej, a 69 w sektorze usług komunalnych.

„Program na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu” – projekt dofinansowywany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Związek Miast Polskich realizował projekt pomiędzy 1 października 2008 a 31 października 2009.

W ramach projektu ZMP zrealizował sformułowany we wniosku cel główny, to znaczy zwiększenie świadomości ekologicznej oraz realnego wpływu działań lokalnych na stan globalnego klimatu. Ponadto, wykorzystując program jako narzędzie lobbingu, ZMP wraz ze swoim partnerem ICLEI zorganizował aktywny udział przedstawicieli władz samorządowych podczas COP 14 – spotkania światowych rządów, przedstawicieli miast i regionów, sektora nauki oraz organizacji pozarządowych, dotyczącego zmian klimatu.

Akcją objęto wybrane grupy docelowe: przedstawicieli samorządów lokalnych i re-

Uczestnicy XXX Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich w Rudzie Śląskiej (19 marca 2009 r.)
Fot. E. Parchimowicz

W 2009 r. w ramach projektu SAS udoskonalano pakiet Systemu Analiz Samorządowych pracujący w witrynie internetowej Związku Miast Polskich. Za pomocą pakietu SAS monitorowano 3 dotychczasowe badane sektory usług publicznych, tj. kulturę, pomoc społeczną, transport (obecnie dostępne dane z miast z lat 1999–2008) oraz 2 nowe, tj.: komunalną gospodarkę mieszkaniową oraz usługi komunalne, czyli wodę, ścieki, odpady stałe. Kontynuowano prace nad zestawem wskaźników służących do badania zrównoważonego rozwoju miast.

gionalnych, urzędy wszystkich polskich miast i gmin, uczniów wszystkich szkół podstawowych i gimnazjalnych w Polsce, widzów regionalnych kanałów Telewizji Polskiej i kablowej TVSilesia. Dodatkowo, w ramach przebiegu Samorządowej Sesji Klimatycznej, realizowanej w ramach projektu wraz z ICLEI – Samorządy Lokalne na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, przekaz projektu dotarł do przedstawicieli światowych rządów zgromadzonych na poznańskiej Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Zmian Klimatu COP 14.

Współpraca zagraniczna

Europa dla Obywateli – środki wsparcia. Podsumowanie projektu

W 2009 r. Związek Miast Polskich realizował projekt promujący współpracę partnerską samorządów, współfinansowany z programu „Europa dla obywateli” – środki wsparcia. W pierwszym kwartale 2009 r. odbyło się **seminarium informacyjne** dla polskich samorządów. Wzięło w nim udział ponad 70 osób. W jego trakcie szczegółowo omówiono możliwości, jakie daje program „Europa dla obywateli”.

Wydane zostały 4 numery **biuletynu informacyjnego „Współpraca partnerska polskich samorządów”**. Uaktualniono także bazę danych na temat współpracy partnerskiej miast, gmin, powiatów i województw. Nowe dane zebrano na podstawie ankiety rozesłanej do wszystkich miast, gmin i powiatów w Polsce.

Polsko-włoska konferencja „Współpraca miast partnerskich na rzecz pokoju i ochrony praw człowieka”, 15–16 czerwca, Oświęcim

Międzynarodowe seminarium „Współpraca partnerska i pojednanie. 70 lat po wybuchu II Wojny Światowej, 20 lat po obaleniu Żelaznej Kurtyny”, 30 października, Oświęcim

Towarzyski Mecz Piłki Nożnej Samorządowców – Polska–Niemcy, 3 października, Berlin

Z okazji 19. rocznicy zjednoczenia Niemiec, burmistrzowie i prezydenci miast Polski i Niemiec rozegrali towarzyski mecz piłki nożnej. Spotkanie zakończyło się remisem 3:3.

Konferencje

III Międzynarodowa Konferencja Miejska, Katowice, 19–20 marca

Już po raz kolejny odbyła się w Katowicach Międzynarodowa Konferencja Miejska, którą zorganizował eurodeputowany Jan Olbrycht wraz ze Stowarzyszeniem „Europa jest prosta”. Partnerami konferencji były: miasto Katowice, Związek Miast Polskich oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów. Ubiegłoroczne spotkanie poświęcone było problematyce zarządzania miastem w XXI wieku.

VII Kongres Miast Polskich, Gniezno, 24–25 września

W Kongresie uczestniczyło ponad 180 przedstawicieli miast. Tematem wiodącym tegorocznych obrad była jakość usług komunalnych.

Tym razem do udziału w debacie zaproszono przedstawicieli izb gospodarczych, działających w gospodarce komunalnej oraz Stowarzyszenie MOPS FORUM. Uczestnictwo repre-

Stoisko Związku Miast Polskich na targach EXPO REAL 2009 w Monachium.

Fot. J. Ludwiczak

zentantów stowarzyszeń zrzeszających dostawców usług było ważne, gdyż pokazało problemy z innego punktu widzenia. Zamierzaniem organizatorów nie była konfrontacja różnych stanowisk, ale wypracowanie szerszego, bardziej obiektywnego spojrzenia na daną branżę i nawiązanie współpracy, która może doprowadzić do ustalenia wspólnych rozwiązań korzystnych dla sektora publicznego i prywatnego (np. raportu o stanie miast), a także zapewnić skuteczniejszy lobbying.

„Rozwój monitoringu miast, gmin i powiatów w Polsce”, Ogólnopolska Konferencja Prezydentów i Burmistrzów, Warszawa, 25–26 czerwca

25–26 czerwca w Warszawie odbyły się **dwie konferencje, związane ze sobą tematycznie**. Na pierwszej – „Rozwój monitoringu miast, gmin i powiatów w Polsce” – zaprezentowano cykl wykładów dotyczących rozwoju monitoringu miast, gmin i powiatów w Polsce opartych na badaniach prowadzonych w ramach Systemu Analiz Samorządowych. Druga konferencja to **Ogólnopolska Konferencja Prezydentów i Burmistrzów** zorganizowana pod patronatem przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP, na której rozmawiano m.in. o stanie polskich miast oraz o tym, jak bardzo jest potrzebna polityka miejska.

Samorządowa Akademia Promocji – Edycja dla miast, Warszawa, 10–11 marca, 17–18 listopada

Rok 2009 był piątym rokiem organizowanych na zlecenie ZMP warsztatów w ramach Samorządowej Akademii Promocji – Edycja dla miast, dotyczących przygotowania akcji promocyjnych. Odbyły się 2 spotkania: „Sztuka prezentacji – jak przemawiać z sukcesem. Warsztat komunikacji biznesowej” oraz „Negocjacje z partnerem biznesowym – o czym trzeba wiedzieć, żeby osiągnąć sukces?”

Konferencja z cyklu Spotkanie Biur Promocji, Podlesice, 22–23 października

Była to 13. konferencja w ramach Spotkań Biur Promocji, połączona z Przeglądem Materiałów Promocyjnych Miast, której tematem był „**Protokół dyplomatyczny – wybrane zagadnienia dla przedstawicieli samorządu. Przygotowanie programu w urzędzie, strategia prowadzenia rozmów**”. W konferencji udział wzięły **64 osoby z 35 miast**. Każdy uczestnik otrzymał certyfikat uczestnictwa w spotkaniu.

Konferencja „Instytucje kultury w czasach kryzysu”, Poznań, 20–21 maja

Konferencję zorganizowały Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu im A. Mickiewicza, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego oraz Fundacja Kultury. Współorganizatorami konferencji były Związek Miast Polskich oraz Urząd Miasta Poznania.

Do Poznania przyjechało ponad 280 osób z całej Polski – samorządowców, ekspertów, dyrektorów departamentów i wydziałów kultury w samorządach, dyrektorów instytucji kultury, osób prowadzących badania w obszarze polityki kulturalnej oraz przedstawiciele organizacji III sektora i przemysłów kultury.

Targi

Targi Nieruchomości Inwestycyjnych EXPO REAL w Monachium, 5–7 października

W dniach 5–7 października 2009 r. w Monachium odbyły się XII Międzynarodowe Targi Nieruchomości Inwestycyjnych EXPO REAL. Po raz drugi na targach Związek Miast Polskich zorganizował indywidualne stoisko dla miast członkowskich, finansując zakup 28 m² powierzchni, a miasta pokryły koszty zabudowy i wystroju stoiska. Na wspólnej powierzchni oferty prezentowało 6 miast: **Częstochowa, Gniezno, Gorzów Wlkp., Koszalin, Lublin oraz Zabrze**.

Perspektywa pięciu kadencji

Dinozaury polskiego samorządu

Dwadzieścia lat na stanowisku wójta czy burmistrza, to przy polskich standardach okres bardzo długi. Wydaje się, że w ramach dyskusji, prezentacji poglądów, podsumowań, jakie w związku z dwudziestolecie polskiego samorządu terytorialnego będą udziałem wielu środowisk, nie może zabraknąć głosu tego środowiska polskich samorządowców, którzy nieprzerwanie od początku pełnią funkcję wójta czy burmistrza. Głosu „dinozaurów” polskiego samorządu.

Na podstawie dokumentów MSWiA, Państwowej Komisji Wyborczej oraz materiałów Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap i Fundacji Dobro Lokalne przeprowadziłem analizę dotyczącą tej grupy wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, którzy przez 3 kadencje (1990–1994; 1994–1998; 1998–2002) wybierani byli dotychczas przez kolejne rady gminne i którzy później dwukrotnie potwierdzili swój mandat społeczny w wyborach bezpośrednich.

Wnioski wynikające z powyższych danych są jasne:

Żaden z prezydentów nie utrzymał się przez 5 kadencji. Burmistrzów, którzy nieprzerwanie pełnią funkcje przez 5 kadencji, jest tylko 4,5% (tylko w co 22. mieście – to niewiele). Łącznie 5-kadencyjnych wójtów i burmistrzów mamy 242 na 2478 gmin, z czego liczbę 206 stanowią wójtowie, a 36 burmistrzowie.

Trzeba tu dodać, że dane te nie dotyczą osób, które przedtem były wójtami, burmistrzami, prezydentami, a teraz pełnią lub w tym czasie pełniły funkcje posła, senatora lub marszałka sejmiku, starosty itp. i musiały z mocy prawa lub z innych względów zrezygnować z pełnienia funkcji w samorządzie gmin-

nym. Osoby te najprawdopodobniej wygrały wybory bezpośrednie w swoich miejscowościach. Jednak ich liczba nie jest na tyle duża, by mogła zachwiać powyższą statystyką.

Ogólnie można stwierdzić, że stabilność na stanowisku przewodniczącego zarządu gminy jest dużo słabsza niż w krajach o ugruntowanym systemie demokratycznym. Średnio biorąc w Polsce 5. kadencję piastuje swe stanowisko 9,8% wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (a więc tylko w co 10. gminie). 90-proc. fluktuacja na tych funkcjach w okresie 20 lat to bardzo dużo.

Wydaje się, że wynika to z dwu przyczyn. Po pierwsze z naturalnych powodów (była to przecież rewolucja bez rewolucji). W 1990 r. pracę w samorządach podjęło niemało ludzi przypadkowych, którzy później z różnych przyczyn przegrywali wybory. Po drugie rosną wymagania społeczne, nakłada się na to frustracja niemałych grup społecznych, co powoduje zawsze dążność do zmian, bez względu na to, czy są to zmiany na lepsze. Nierzadko zmienia się dobrego czy średniego gospodarza – który nie jest w stanie rozwiązać takich problemów, jak np. bezrobocie, bo najzwyczajniej w świecie nie ma na to instrumentów – na populistę.

Wójtów i burmistrzów niewielkich miast wybiera się nie dla koloru partii czy ugrupowań, jakie reprezentują, a dlatego, że są znani lokalnej społeczności. Im większa anonimowość kandydata czy osoby pełniącej już funkcję, tym większa fluktuacja.

Bardzo ważna jest informacja dotycząca przynależności politycznej „dinozaurów”. Generalnie można powiedzieć, że większość nie jest związana z żadną partią polityczną, a zdecydowana większość miała poparcie lokalnych komitetów społecznych, na czele których stawali. Dotyczy to również tej 90-proc. grupy, która do „dinozaurów” się nie zalicza. Można powiedzieć, że Polska samorządowa powieździeła nie Polsce upartyjnionej i dużo jeszcze czasu upłynie, zanim ukształtuje się klasa polityczna, która będzie akceptowalna przez Polskę lokalną. Być może jest to wskazówka, dla tych, którzy będą decydować o ordynacji wyborczej do parlamentu.

Pytanie, czy utrzymywać dotychczasowy system wyborów starostów i marszałków województw, czy także wobec nich zastosować system bezpośredni, wymaga dyskusji nie tylko w parlamencie, a głównie w środowiskach polskich samorządowców. 20. rocznica pierwszych w Polsce wyborów samorządowych to dobra okazja do stawiania pytań o sprawy zasadnicze, ustrojowe, bo mają one bezpośredni wpływ na sposób i jakość sprawowania w Polsce władzy. To również okazja do przedstawienia stanowiska przez tych, którzy najdłużej pełnią funkcje w odrodzonym polskim samorządzie.

W moim przekonaniu wybory bezpośrednie nie stanowią groźby dla polskiej demokracji.

Analizy zestawień dotyczących wójtów, burmistrzów i prezydentów wybranych w wyborach bezpośrednich 2002, 2006 opisują powtarzalność wyborów na te funkcje w kadencji 2002–2006 i 2006–2010. Dane te stoją w pozornej sprzeczności z całą wcześniejszą analizą, z której jasno wynika, że fluktuacja na stanowisku szefa gminy w ostatnim dwudziestolecie jest ogromna. To fakt. Ale tendencja ta odwróciła się całkowicie po zmianie ordynacji na bezpośrednią w przypadku prezydentów, burmistrzów i wójtów. „Odpartyjnienie”, niejako „nadanie twarzy” kandydatom, spowodowało 68-proc. powtarzalność na tych funkcjach w roku 2002 i 2006. Dwie trzecie pełniących funkcje w poprzedniej kadencji w bezpośrednich wyborach zostało ponownie wybranych.

MAREK MIROS

**Burmistrz Gołdapi od czerwca 1990 r.,
członek Zarządu Związku Miast Polskich
od 2003 roku**

Artykuł jest częścią większego opracowania, które otrzymają uczestnicy Kongresu 20-lecia Samorządu Terytorialnego.

Dane dotyczące liczby wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz prezydentów miast na prawach powiatu piastujących stanowiska nieprzerwanie przez 5 kadencji

Funkcja	Liczba ogółem	Liczba osób pełniących funkcje przez 5 kadencji	Procentowy stosunek liczby osób pełniących funkcje przez 5 kadencji do liczby ogółem
Wójt	1575	206	13,10%
Burmistrz	796	36	4,50%
Prezydent miasta	49	0	0%
Prezydent miasta na prawach powiatu	58	0	0%
RAZEM	2478	242	9,80%

Samorządowe forum pań

Kobiece sprawy na Kongresie

Kobiece Forum Samorządowe to działająca od 2005 r. przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej organizacja zrzeszająca panie pełniące funkcje wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Jest wyjątkową płaszczyzną wymiany doświadczeń i wzajemnego wsparcia kobiet stojących na czele samorządu.

Oficjalnie wymieniane cele Forum to podnoszenie kwalifikacji zawodowych członkiń, doskonalenie funkcjonowania samorządu terytorialnego, promowanie współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi oraz upowszechnianie dobrych praktyk. Jednak kobiety zrzeszone w tej organizacji szybko odkryły, że mają wspólne problemy, ale też i mnóstwo ciekawych pomysłów, którymi mogą się wymieniać. Członkinie Forum postanowiły więc promować dobre inicjatywy i wykorzystywać je nie tylko do usprawniania ich pracy, ale przekonywania innych pań – także samorządowców, że kobiety mogą uczestniczyć w życiu publicznym i dobrze sprawdzać się w tych rolach.

9 marca tego roku podczas Kongresu 20-lecia Samorządu Terytorialnego panie pracujące w polskich samorządach spotkają

się na Samorządowym Forum Kobiet. Związek Miast Polskich organizuje to spotkanie wraz z **Jolaną Piotrowską**, burmistrzem Giżycka, prezesem Kobiecego Forum Samorządowego. Warto przypomnieć, że „kobiece problemy” nie po raz pierwszy podejmowana jest przez Związek.

W 1994 r. w Cieszynie odbyła się Konferencja Kobiet Reprezentantek Władz Lokalnych i Regionalnych, którą współorganizowały Stały Komitet Kobiet przy Radzie Gmin i Regionów Europy i ZMP. Podczas cieszyńskiego spotkania przedstawicielka Wielkiej Brytanii zaprezentowała wyniki badań, które wykazały, że bardzo często właśnie elektorat kobiecy jest niechętny popieraniu pań jako reprezentantek władz lokalnych.

W Cieszynie przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w Polsce w latach

1991–1992. Wynikało z nich, że istnieje 5 podstawowych powodów, dla których uczestnictwo kobiet w życiu politycznym jest utrudnione. Były to: brak czasu, przeciążenie obowiązkami zawodowymi i domowymi, przekonanie, że mężczyźni potrafią lepiej wypełniać funkcje publiczne, brak zaufania do kobiet, brak tradycji aktywnego uczestnictwa polskich kobiet w życiu publicznym oraz nikłe ich zainteresowanie tego rodzaju uczestnictwem.

W latach 1995–2006 CBOS przeprowadził badania na temat społecznej roli kobiet w Polsce. Analizy te pokazały m.in. systematyczny wzrost odsetka osób, których zdaniem więcej kobiet powinno zajmować kierownicze stanowiska w różnych obszarach (rząd, partie polityczne, administracja państwowa, przedsiębiorstwa przemysłowe, sądownictwo). Na przestrzeni lat wzrosła liczba osób, które uważały, że kobiety wykonujące ten sam zawód i wykształcone tak samo jak mężczyźni zarabiały mniej i miały mniejsze szanse na awans zawodowy.

EWA PARCHIMOWICZ

XX LAT SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kongres 20-lecia Samorządu Terytorialnego

Poznań, 8-9 marca 2010

Centrum Kongresowe Międzynarodowych Targów Poznańskich (pawilon 15)

8 marca 2010 r. (poniedziałek)

12.00 – 15.00 (równoległe)

Zgromadzenie Ogólne Związku Gmin Wiejskich RP
Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich
Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich
Zgromadzenie Ogólne Związku Województw RP
Zgromadzenie Ogólne Unii Miasteczek Polskich

17.00 – 19.00 - Otwarte Zgromadzenie wszystkich Związków

* podsumowanie 20-lecia - Jan Olbrycht
* wystąpienia Premierów - reformatorów
Tadeusz Mazowiecki, Jerzy Buzek
* wystąpienia Gości oficjalnych
* wręczenie nagród im. Franciszki Cegielskiej

9 marca 2010 r. (wtorek)

9.00 – 12.00 – równoległe panele dyskusyjne z udziałem wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów, marszałków, przewodniczących rad, komisji finansowych i komisji rewizyjnych, radnych, skarbników, sekretarzy

Tematy paneli:

- * finanse (inżynieria finansowa, pozyskiwanie środków na rozwój lokalny i regionalny)
- * relacje między radą i organem wykonawczym (funkcja kontrolna rad, absolutorium)
- * e-administracja w Polsce (gdzie jesteśmy, dokąd zmierzamy)
- * oświata (finansowanie, standardy a Karta Nauczyciela)
- * ochrona środowiska (odpady komunalne, energetyka, infrastruktura)

10:30 – 12:00 - Samorządowe Forum Kobiet

12.00 – 14.00 - Obrady plenarne – podsumowanie, przyjęcie stanowisk.

Z życia miast

Sentymentalny przegląd prasy

11 stycznia 1992 r. ukazał się 1 numer „Samorządu Miejskiego”. Czasopismo to ukazywało się już w 1917 r., jako oficjalny magazyn Związku Miast Polskich.

Po odtworzeniu Związku w styczniu 1991 r. postanowiono także wznowić jego informacyjną działalność. Warto przypomnieć, że od początku lat 90. Związek publikując informacje w „Samorządzie Miejskim” korzystał z gościnności tygodnika „Wspólnota” (od 24 września 2001 r. w „Gazecie Samorządu i Administracji”).

W przeddzień ważnego jubileuszu – 20-lecia samorządu terytorialnego w Polsce – postanowiliśmy przypomnieć naszym Czytelnikom ostatnie 18 lat na łamach naszego miesięcznika. Zdecydowaliśmy się na pokazanie ważnych, często całkiem pilotażowych działań i sukcesów naszych miast, przejawów ich samorządności i odwagi w decydowaniu o ważnych dla mieszkańców sprawach.

WEJHEROWO Śmiało oświadczenie

5 lutego 1992 r. zastępca prezydenta Wejherowa, Andrzej Remiszewski, wystosował list do ministra edukacji narodowej oraz ministra finansów. 1 stycznia 1994 r. samorzady miały przejąć szkolnictwo podstawowe z rąk państwa. Tymczasem kuratoria zwiększały coraz bardziej zadłużenie szkół podstawowych, równocześnie w miarę sprawnie finansując szkoły średnie i specjalne, których nie planowano przekazać samorządom. Władze Wejherowa oświadczyły więc, że nie zamierzają tych długów od rządu przejmować i wezwwały wszystkie gminy i organizacje samorządowe w Polsce do poparcia ich stanowiska.

Samorząd Miejski nr 2, 14 marca 1992 r.

WROCLAW. Kupili dżunglę

Około 1,5 ha lasu tropikalnego, znajdującego się w republice Balize na półwyspie Jukatan, stało się własnością Rady Miejskiej Wrocławia. Decyzja była odzwierciedleniem apel szwajcarskiej fundacji lasów tropikalnych z Neuchatel. Fundacja sprzedawała dżunglę pod warunkiem pozostawienia jej we władaniu parków narodowych. Wrocławscy radni z własnych środków zebrali 2,6 mln starych zł (obecnie 260 zł). Hektar ziemi na granicy meksykańsko-gwatemalskiej rząd Balize wycenił (po przeliczeniu) na 1,8 mln zł (180 zł).

Samorząd Miejski nr 16, luty 1995 r.

KATOWICE, ZABRZE, RUDA ŚLĄSKA, DĄBROWA GÓRNICZA Wojewoda przed sąd

Cztery śląskie miasta zaskarżyły do sądu polubownego wojewodę katowickiego o zwrot nakładów poniesionych na realizację zadań pilotażowych.

Dla gmin program pilotażowy był kosztownym interesem. Budżet państwa nie zapłacił im 1,3 biliona starych zł. Gminy zostały zmuszone do udzielania nieoprocentowanych kredytów. Potem miały problemy z ich odzyskaniem.

Dziennik Zachodni, 25 maja 1995 r.

MIĘDZYRZECZ, BRANIEWO, GDYNIA Miejskie obligacje

20 sierpnia 1995 r. weszła w życie nowa ustawa o obligacjach zastępująca prawo pochodzące z 1988 r.

Do września 1995 r. w Międzyrzeczu odbyły się 3 emisje obligacji gminnych – 2 w 1993 r. – sprzedano wtedy łącznie 251 mieszkań, a jedna w 1994 r., kiedy 123 lokale zmieniły właściciela. Obligacje były imienne, ich posiadacz stawał się właścicielem mieszkania już w momencie zawarcia aktu notarialnego.

Jako drugie po Międzyrzeczu miasto skutecznie sprzedało poważną część mieszkań komunalnych za gminne obligacje mieszkaniowe Braniewo. W prywatyzację mieszkań metodą obligacji zaangażowane były też Czarnków, Nowy Dwór, Gorzów Wielkopolski, Starogard Gdański.

Z kolei Gdynia za gotówkę uzyskaną z emisji obligacji kupiła 50 autobusów firmy Mercedes. Wartość gdyńskich obligacji wyniosła 28 mln zł.

Samorząd Miejski nr 21, wrzesień 1995 r.

KOMORNIKI, POBIEDZISKA, MIELEC Samoopodatkowanie na śmieci

Podpoznańskie Komorniki to pierwsza gmina w Polsce, której mieszkańcy w drodze referendum zdecydowali o samoopodatkowaniu na wywóz śmieci. Stało się to wiosną 1995 r. W ślad za nimi poszli mieszkańcy Pobiedzisk (woj. poznańskie) i Mielca. W tym ostatnim mieście referendum odbyło się wraz z II turą wyborów prezydenckich, 19 listopada

1995 r. „Za” było 87,1% mieszkańców. W referendum wzięła udział ponad połowa uprawnionych do głosowania mielecczan.

Samorząd Miejski nr 23, listopad-grudzień 1995 r.

POZNAŃ Miasto z monitora

Poznań jako pierwsze miasto w Polsce – zamiast sterty papierów – dopracował się komputerowej mapy miasta. Powstała ona na podstawie zdjęć lotniczych. Prócz podstawowych informacji o lokalizacji budynków czy przebiegu ulic na mapie znalazły się także plany instalacji gazowej, wodociągowej i elektrycznej.

Gazeta Poznańska, 27 lutego 1996 r.

ŁÓDŹ Ubezpieczenia dla mieszkań

Wiosną 1996 r. łódzkie mieszkania komunalne, jako pierwsze w Polsce, zostały ubezpieczone od pożarów, wybuchów gazu i eksplozji ładunków wybuchowych, od upadku statków powietrznych, huraganów, powodzi i innych plag.

Ubezpieczenie przeciętnego mieszkania miało kosztować 20 zł rocznie, koszt ubezpieczenia wszystkich łódzkich mieszkań komunalnych wyniósł więc ćwierć miliona złotych.

Samorząd Miejski nr 26, lipiec 1996 r.

WARSZAWA 400-lecie stolicy

W 1991 r. Rada Miejska Warszawy podjęła uchwałę o obchodzeniu święta miasta w dniu 21 kwietnia każdego roku. W PRL tym szczególnym dniem był 17 stycznia – dzień rocznicy wyparcia z ruin lewobrzeżnej Warszawy hitlerowskich okupantów.

21 kwietnia 1996 r. Warszawa obchodziła 400-lecie swojej stołeczności.

Samorząd Miejski nr 27, kwiecień 1996 r.

OSTRÓW WIELKOPOLSKI Uwłaszczenie ostrowian

Rada Miejska Ostrowa przegłosowała utworzenie holdingu zrzeszającego firmy komunalne. Mieszkańcy miasta otrzymali bezpłatnie 49% akcji.

Pomysł polegał na utworzeniu dominującej spółki, do której miasto wniosło akcje i udziały spółek komunalnych: zakładu komunikacji, spółki Targowiska Miejskie, zakładu oczyszczania, zakładu ciepłowniczego i zarządu gospodarki mieszkaniowej. Głównym autorem pro-

jektu był prezydent Ostrowa, Mirosław Kruszyński. Jego zdaniem uwłaszczenie miało wyzwolić aktywność mieszkańców oraz obniżyć koszty działalności poszczególnych firm. Miała też zwiększyć się wiarygodność kredytowa nowego, miejsko-obywatelskiego przedsiębiorstwa.

Gazeta Wyborcza, 19 lutego 1996 r.

SOPOT Odmładzanie miasta

Najprawdopodobniej do 2012 r. Sopot rozwiąże problemy lokalowe i realizuje plan odmłodzenia miasta – tak pisaliśmy za „Dziennikiem Bałtyckim” w maju 1996 r.

Plan polityki mieszkaniowej opracowany przez specjalistów UM dotyczył odmłodzenia budynków z XIX w., pozyskania nowych mieszkań na peryferiach miasta, budowy plomb i adaptacji strychów oraz uporządkowania i rozgęszczenia zabudowy w mieście.

Sopocianie wygrali konkurencję z 40 gminami z całej Polski i otrzymali dotację z brytyjskiego funduszu *know-how* (w wysokości 100 tys. zł) na projekt odnowienia zabytkowych domów komunalnych.

Dziennik Bałtycki, 20 i 23 maja 1996 r.

KOSZALIN Sposób na zasób komunalny

W Zarządzie Budynków Mieszkalnych w Koszalinie, przy współudziale kancelarii „Fides Lex”, powstał nowatorski pomysł – swoiste antidotum na postępującą dekapitalizację komunalnego zasobu mieszkaniowego.

Ze względu na to, że ustawa nie rozwiązała problemu remontów budynków i pod znakiem zapytania stał sens prowadzenia poważniejszych remontów ze współudziałem mieszkańców, dyrektor koszalińskiego ZBM zaproponował inne rozwiązanie. Zakładało ono, że budżet miasta nawet w całości pokrywał koszty położenia elewacji budynków, usunięcia ukrytych wad technicznych i konstrukcyjnych, w których minął już okres rękojmi i gwarancji. Stuprocentową dotację otrzymywała także wspólnota, w której budynku prowadzone były prace remontowe przyczyniające się do poprawy ochrony środowiska. Pomoc udzielana była w przypadku docieplania ścian, robót dekarских oraz remontów instalacji wewnętrznych i wind. Premiowani byli ci lokatorzy, którzy do kasy miejskiej wpłacili całą sumę zobowiązania. Wówczas miasto stosowało nawet 60-procentowe umorzenie zobowiązania.

Wiadomości Koszalińskie, 10–24 maja 1996 r.

ŚWIDNICA Walka z nieprzyzwoitymi słowami

Prezydent miasta, Adam Markiewicz, 28 sierpnia 1996 r. zwrócił się do komendan-

ta straży miejskiej oraz komendanta rejonowego policji z prośbą o „podjęcie zdecydowanych działań przez funkcjonariuszy w stosunku do osób, które w miejscach publicznych używają słów nieprzyzwoitych”. Podstawą prawną do niniejszego listu była ustawa z 20 maja 1971 r. wprowadzająca w życie kodeks wykroczeń. List wywołał duże zainteresowanie mediów, a także oburzenie przeciwników. Świdnica ma spore tradycje w krzewieniu kultury słowa. To właśnie w tym mieście wznowiono w listopadzie 1995 r. organizację Dni Słowa.

Samorząd Miejski nr 32, październik 1996 r.

ZAKOPANE Olimpijski zapal

W referendum przeprowadzonym 21 września 1997 r. ponad 80 proc. górali poparło ideę organizacji zimowych igrzysk olimpijskich w Zakopanem. Na ewentualne dodatkowe obciążenia finansowe gminy z tytułu przyznania Zakopanemu prawa do organizacji igrzysk zgodziło się 61,6 proc. mieszkańców. W olimpijskim referendum uczestniczyło 38,5 proc. zakopiańczyków. Zakopane ubiegało się o organizację olimpiady w 2006 roku.

Rzeczpospolita, 23 września 1997 r.

KRAKÓW Przeciw niemoralnym plakatom

Jeżeli na ulicach Krakowa pojawiają się „niemoralne plakaty reklamowe” wzbudzające kontrowersje wśród mieszkańców, to prezydent miasta będzie mógł powołać 3-osobową komisję, która rozpatrzy wnioski o ich usunięcie – pisało jesienią 1997 r. „Życie”.

W skład komisji mieli wejść: przedstawiciel Rady Miejskiej, kurii metropolitalnej w Krakowie i sekretarz miasta. Po wydaniu opinii przez komisję ostatecznie opiniował ją prezydent Krakowa, Józef Lassota. Prezydent tłumaczył, że nie ma to nic wspólnego z cenzurą: – *Ja odpowiadam za swoje miasto. Wielu mieszkańców protestuje przeciwko takim plakatom, a ja ich tylko reprezentuję.*

Życie, 15 września 1997 r.

KRAKÓW Euroobligacje

Kraków jako pierwsze miasto w Polsce emitował euroobligacje o wartości 55 mln zł. Pier-

niądze, które w ten sposób uzyska miasto, będą przeznaczone na inwestycje komunikacyjne.

Rzeczpospolita, 9 października 1997 r.

OSTRÓW WLKP Rating

Środkowoeuropejskie Centrum Ratingu i Analiz przyznało dla Ostrowa wielkopolskiego rating, czyli ocenę emisji obligacji komunalnych. Jest to jednocześnie ocena wiarygodności miasta w zaciąganiu zobowiązań. Ostrów znalazł się w pierwszej, najlepszej klasie (A) ocenianych miast. Dotąd tylko Łódź i Kraków otrzymały podobne noty, jednak oba miasta znalazły się w klasie B.

Gazeta Poznańska, 20 października 1997 r.

ZABRZE Musical samorządowy

Musical „Pieśń szczurołapa” powstał na zamówienie władz Zabrze. To pierwszy w historii tego gatunku przypadek w Polsce. Wszystko zaczęło się od przedwojennego symbolu miasta – rzeźby szczurołapa przywołującej pamięć o oszustwie władzy. Ojcom miasta dopiero w 1995 r. udało się ją odzyskać. Z tej okazji zamówili musical i sfinansował jego wystawienie. Prapremiera „Pieśni szczurołapa” odbyła się w Teatrze Nowym w 75. rocznicę nadania Zabrzu praw miejskich – 14 grudnia 1997 r.

Rzeczpospolita, 18 grudnia 1997 r.

DZIERŻONIÓW ISO 9002 po raz pierwszy

Urząd Miasta w Dzierżonowie (woj. dolnośląskie) jest pierwszym w Polsce urzędem administracji publicznej, który otrzymał certyfikat jakości ISO 9002 poświadczający dostosowanie procedur pracy do norm obowiązujących w Unii Europejskiej.

Wprowadzanie ISO trwało w urzędzie 12 miesięcy (uchwałę w sprawie wdrożenia systemu RM przegłosowała 18 maja 1998 r.), podczas których każdy z urzędników przeszedł wiele szkoleń. Instytucją, która nadzorowała i pomagała merytorycznie, była firma Umbrella Projekt, reprezentująca program pomocowy finansowany przez rząd polski i Program Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju.

Samorząd Miejski nr 59, styczeń 2000 r.

EWA PARCHIMOWICZ

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania 2010”

Już po raz czwarty

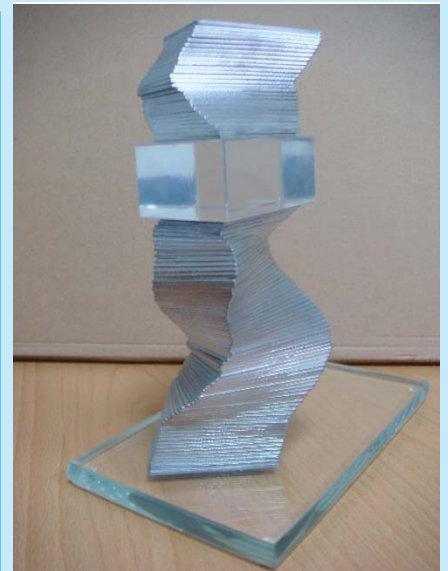
Rusza już IV edycja ogólnopolskiego konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2010”, organizowanego corocznie od 2007 r. przez Związek Miast Polskich wraz z partnerami dla gmin, miast i powiatów, który w tym roku wyłania innowacje w zarządzaniu usługami technicznymi i zdrowotnymi.

Polskie i zagraniczne doświadczenia samorządów pokazują, że jedną z najskuteczniejszych metod poprawy jakości usług dla mieszkańców jest wdrażanie innowacji, które zostały wcześniej opracowane i przetestowane w innych jednostkach, a następnie twórczo przystosowane do własnych warunków. Każdy z samorządów zgromadził w pewnych dziedzinach doświadczenia, którymi może podzielić się z innymi. Jednocześnie każda gmina czy powiat może skorzystać z dorobku innych samorządów w tych obszarach, w których opracowano już nowe, bardziej skuteczne rozwiązania.

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania” jest organizowany cyklicznie od 2007 r. W ubiegłym roku dziedziną konkursową były usługi społeczne: kultura, pomoc społeczna i oświata, a w tym roku, podobnie jak w 2008 r., są

to usługi techniczne: transport, gospodarka mieszkaniowa i komunalna oraz – nowość – usługi zdrowotne. Dziedziny konkursowe są powtarzane na przemian co 2 lata. Celem konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania – usługi techniczne i usługi zdrowotne” jest poprawa jakości usług świadczonych obywatelom przez administrację samorządową i podległe jej podmioty w gospodarce mieszkaniowej, transporcie, gospodarce komunalnej oraz w ochronie zdrowia.

Do 3 poprzednich edycji konkursu ponad 100 jednostek samorządów zgłosiło blisko 200 projektów. W sumie do grona finalistów konkursu zaliczono dotąd 68 projektów, a laureaci konkursu uczestniczą w wyjazdach studyjnych do Norwegii. Wśród zwycięskich projektów dotyczących usług technicznych znalazły się takie praktyki, jak m.in.: E-bilet z Rybn-

Statuetka dla laureatów konkursu Samorządowy Lider Zarządzania.

Fot. Archiwum ZMP

ka, raport o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego jako instrument nowoczesnego zarządzania kształtującego politykę dobrych praktyk w bezpieczeństwie ruchu drogowego i wprowadzania zmian w infrastrukturze drogowej z Elbląga, powierzenie właścicielskiej spółce majątkowej gminy ogółu zadań związanych z zarządzaniem, a eksploatacji – podmiotowi prywatnemu z Gdańska, program rewitalizacji zabytkowego centrum z Sopotu, prywatyzacja komunalnego zasobu mieszkaniowego z Bytowa czy wdrożenie żeglugi wodnej jako

Festiwal Promocji Miast i Regionów

Czas na podsumowania

Czwarta już edycja Festiwalu Promocji Miast i Regionów 2010 odbędzie się w dniach 21–22 kwietnia 2010 r. w Warszawie. Poprzednie 3 edycje Festiwalu zgromadziły blisko 1200 uczestników, w tym reprezentantów ponad 400 samorządów.

Festiwal Promocji Miast i Regionów to wydarzenie skierowane do samorządów, instytucji publicznych, centrów kultury, ministerstw, agencji marketingowych, mediów, ekspertów i autorytetów w dziedzinie promocji miast. Organizatorem i pomysłodawcą projektu jest Grupa Ströer, jeden z liderów reklamy zewnętrznej w Polsce i Europie, a patronat honorowy nad imprezą objął Związek Miast Polskich oraz Polska Organizacja Turystyczna.

IV edycja Festiwalu ma być zwieńczeniem ostatnich 4 lat pracy samorządów w budowaniu i promowaniu marek miejsc. Rok 2010 to czas wyzwań dla polskich miast – preselekcja w konkursie Europejskiej Stolicy Kultury, przygotowania do wyborów samorządowych, czas podsumowań, a jednocześnie kontynuacji dotychczasowych planów. W tym roku podczas konferencji obok najważniejszych i najbardziej aktualnych dla branży marketingowej te-

matów sporo miejsca zostanie zarezerwowane na prezentację projektów i osiągnięć samorządów. Do poprowadzenia wykładów zostali zaproszeni przedstawiciele samorządów wybranych regionów i miast polskich, które w sposób wyróżniający się prowadziły politykę promocyjną w ubiegłym roku. Prezentacje podzielone będą tematycznie i obejmować będą promocję turystyki, promocję wydarzeń specjalnych, długoterminowe strategie marek

uzupełnienie oferty przewozowej w komunikacji miejskiej ze Szczecinka.

Tegoroczna edycja konkursu została rozszerzona o nową dziedzinę – usługi zdrowotne, czyli o ochronę zdrowia. Rozwiązania w dziedzinie ochrony zdrowia mogą dotyczyć np. zarządzania szpitalami czy szeroko rozumianej promocji zdrowia i obejmować m.in.: wdrożenie działań reorganizacyjnych w istniejącym zakładzie opieki zdrowotnej, tworzenie samorządowych spółek kapitałowych, zarządzanie zasobami ludzkimi w zakładach opieki zdrowotnej (szkolenia, optymalizacja zatrudnienia, system motywowania pracowników), *outsourcing* – zlecenie wykonywania wybranych usług podmiotom zewnętrznym, budowa e-Zdrowia, programy poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego wśród mieszkańców jst, promowanie zachowań prozdrowotnych, wprowadzenie rozwiązań poprawiających stan zdrowia uczniów czy tworzenie terenów rekreacyjnych.

Projekty zarówno laureatów, jak i finalistów (a także te z najwyższą punktacją) są umieszczone w Bazie Dobrych Praktyk, która jest dostępna na stronie www.jst.org.pl wraz z linkami ze stron internetowych wszystkich organizatorów konkur-

su. Baza Dobrych Praktyk zawiera: opisy rozwiązań, kopie najistotniejszych dokumentów źródłowych (uchwały rad, regulaminy itp.) pomocne przy replikacji rozwiązania przez inne samorządy lub ich jednostki organizacyjne oraz kontakty do osób w danym samorządzie, u których można zasięgnąć dodatkowych informacji o wyróżnionej praktyce. Natomiast wszystkie zgłoszone praktyki, które w fazie oceny merytorycznej zostaną wskazane przez ekspertów jako praktyki warte szerszego upowszechnienia, będą zamieszczone w broszurze pokonkursowej, promującej najciekawsze rozwiązania.

Konkurs promuje rozwiązania z zarządzania usługami oparte na:

- czytelnych, zoptymalizowanych pod względem kosztów i jakości, procedurach świadczenia usług,
- starannym planowaniu i monitoringu działań,
- współpracy z innymi podmiotami w rozpoznaniu potrzeb i świadczeniu usługi oraz komunikacji z klientami (odbiorcami) danej usługi,
- dobrej organizacji pracy, wykonywanej przez dobrze przygotowany i stale doskonalący swoje umiejętności zawodowe personel.

Zgłoszone do konkursu przykłady działań samorządów zostaną ocenione pod kątem 5 podstawowych kryteriów: innowacyjności, skuteczności, efektywności kosztowej, integracji z systemem zarządzania strategicznego jednostki oraz możliwości zastosowania rozwiązania w innych samorządach. Oceny są dokonywane w grupach samorządów o zbliżonej wielkości i charakterze, czyli: powiatach, miastach na prawach powiatu i miastach powyżej 50 000 mieszkańców, miastach poniżej 50 000 mieszkańców i gminach wiejsko-miejskich oraz gminach wiejskich.

Konkurs jest jednym z elementów projektu „Budowanie potencjału instytucjonalnego samorządów dla lepszego dostarczania usług publicznych (2007–2011)”. Honorowy patronat nad konkursem objęli: Marek Ziółkowski, wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i Jego Ekscelencja Eнок Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce.

Ostateczny termin nadsyłania zgłoszeń upływa 15 marca 2010 r.

Broszura konkursowa jest dostępna na www.zmp.poznan.pl.

JOANNA PRONIEWICZ

Związek Miast Polskich we współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych od połowy 2007 roku realizuje 4-letni program doradczo-szkoleniowy „**Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu do lepszego dostarczania usług publicznych**”, który jest współfinansowany przez rząd Norwegii ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Projekt obejmuje rozbudowę Systemu Analiz Samorządowych, uruchomienie Grup Wymiany Doświadczeń, organizowanie konkursów, prowadzenie szkoleń oraz wyjazdy studyjne i staże w samorządach norweskich.

miast, komunikację wewnętrzną, kampanie reklamowe. Do podzielenia się swoimi doświadczeniami zaproszono też przedstawicieli miast i regionów z zagranicy.

Tematy prezentowane podczas Festiwalu będą m.in. dotyczyć promocji kultury. Wśród poruszanych zagadnień pojawiają się prezentacje wybranych miast starających się o pozyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016, zarządzanie kulturą w miastach, aktywizacja środowisk twórczych, a także Event Marketing – zarządzanie i planowanie działań komunikacyjnych wokół wydarzeń specjalnych czy współpraca z sektorem biznesu przy realizacji przedsięwzięć kulturalnych i wydarzeń specjalnych. Ważnym elementem będą „social media”, które stanowią jedno z najważniejszych współczesnych zagadnień marketingowych, zintegrowana komunikacja *off-line* i *on-line* – przykłady rozwiązań z Polski i ze świata. Podejmowana będzie tematyka dotycząca tenden-

cji konsumenckich, konsumpcji mediów i związanej z nią konieczności innego niż dotychczas podejścia w wykorzystywaniu dostępnych narzędzi komunikacji, takich jak Internet, *outdoor* i mobile marketing.

Tradycyjnie już odbędzie się Panel Prezydentów i Marszałków, w którym obok włodarzy miejskich i regionalnych wezmą udział eksperci polscy i zagraniczni, oraz Panel Szefów Biur Promocji Urzędów Miejskich i Marszałkowskich. Natomiast podczas uroczystej Gali

w drugim dniu Festiwalu zostaną rozdane nagrody w konkursie Złote Formaty za najlepsze projekty promocyjne zrealizowane przez polskie miasta i regiony w 2009 r. Dotychczas do 3 edycji konkursu Złote Formaty ponad 240 samorządów przesłało blisko 420 projektów. W IV edycji konkursu uczestnicy będą mogli ubiegać się o nagrody w 5 kategoriach konkursowych – Outdoorowa kampania reklamowa, Event, Wydawnictwo promocyjne, Kampania *on-line*, Działalność promocyjna. Wśród nich najbardziej prestiżowa Nagroda Grand Prix Festiwalu Promocji Miast i Regionów zostanie przyznana za całokształt działań promocyjnych prowadzonych w ciągu 3 ostatnich lat.

Zapraszamy do udziału!

Ostateczna wersja programu i formularze zgłoszeniowe są dostępne na stronach internetowych Festiwalu – <http://www.outdoordlamia.pl/festiwal>.

(JP)

Nowe miasta w ZMP

Kłodawa

Miasto i Gmina Kłodawa położone są w centralnej części Polski, na wschodnich krańcach województwa wielkopolskiego przy drogach o międzynarodowym znaczeniu, na kierunku wschód–zachód, w połowie drogi między Poznaniem i Warszawą.

W mieście znajduje się największa czynna kopalnia soli, w której wydobywa się sól kamienną, sól potasową i sól magnezową. Powołano ją do życia 26 października 1949 r. uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, co było znaczącym wydarzeniem w najnowszych dziejach miasta. Kłodawski wsad solny, największy na Niżu Polskim, ma długość 26 km, a jego maksymalna szerokość wynosi 2 km. Kopalnia soli przez ostatnie 50 lat stała się głównym czynnikiem miastotwórczym Kłodawy i najbliższych okolic, szczególnie w zakresie tworzenia infrastruktury miejskiej. Pracownicy kopalni skutecznie brali udział w tworzeniu wielu nowych instytucji kulturalnych, szkół i należeli do aktywnych radnych i działaczy społecznych. Kopalnia od kilku dziesięcioleci daje zatrudnienie mieszkańcom miasta i okolic.

Kłodawa na początku swych dziejów była małą osadą przykościelną powstałą w XI w. Prawa miejskie uzyskała przed 1430 r., a utraciła w 1870 r. Po-

nownie stała się miastem w 1925 r. Obecnie miasto liczy ok. 6700 mieszkańców.

We współczesnej Kłodawie górnictwo wraz z przetwórstwem wydobywanej soli posiada nadal podstawowe znaczenie. Obok kopalni odgrywającej kluczową rolę na terenie gminy działa 58 innych małych zakładów, w tym zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego oraz firmy prowadzące produkcję z tworzyw sztucznych i produkcję wyrobów metalowych.

W 2007 r. władze Kłodawy rozpoczęły starania o powołanie w mieście pierwszego w Polsce uzdrowiska. Uznały, że specyficzny klimat unikatowej kopalni soli mogłoby leczyć drogi od-

dechowe, alergię i astmę. W ten sposób kopalnia dałaby też mieszkańcom gminy nowe miejsca pracy.

Na razie została oddana do użytku trasa turystyczna po kopalni. W wyeksploatowanych i nieczynnych już dziś korytarzach i szybach władze gminy chcą stworzyć nie tylko gabinety lecznicze z kąpielami w solankach i inhalacjami czy sanatoria, ale także tężnie, sale koncertowe, konferencyjne, restauracje, kawiarnie, a nawet boiska i ścianki wspinaczkowe. Kłodawa może się stać pierwszym w Wielkopolsce uzdrowiskiem.

Władze Kłodawy od kilku lat konsekwentnie realizują inwestycje w zakresie ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców. W 2005 r. zakończona została budowa oczyszczalni ścieków w Straszku oraz kanalizacji w Staszku i Straszku. Całkowity koszt realizacji inwestycji wyniósł prawie 2 mln zł. Inwestycja zosta-

ła sfinansowana ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a współfinansowana ze środków budżetu państwa oraz z budżetu gminy. Wcześniej zmodernizowano system ogrzewania budynków użytkowanych przez gminę i jednostki podległe, a także zrealizowano takie inwestycje, jak: budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Pomorzanach, budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w północnej części miasta, budowa i modernizacja Składowiska Odpadów Komunalnych w Zbójnie, zakup pojemników do zbiórki odpadów oraz specjalistycznego samochodu ciężarowego do odbioru odpadów.

Te wszystkie realizacje w połączeniu z budową separatora do kanalizacji deszczowej pozwoliły miastu na uzyskanie w latach 2006, 2007, 2008 tytułu Gmina Przyjazna Środowisku. Dzięki tym inwestycjom możliwe było w roku 2009 objęcie prawie wszystkich mieszkańców miasta systemem zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Ponadto pozwoliło Kłodawie uzyskać w X Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjazni Środowisku” dożywotni tytuł MECENASA POLSKIEJ EKOLOGII.

Kłodawa z lotu ptaka.

Fot. Archiwum UM

(EPE)

Z życia miast

Nowe granice dla Przemyśla

Zakończyły się konsultacje przeprowadzone wśród mieszkańców Przemyśla dotyczące zmiany granic miasta. W ich wyniku zdecydowana większość uczestniczących w nich mieszkańców opowiedziała się za tym projektem.

S tarania o powiększenie terytorium miasta władze Przemyśla rozpoczęły w 2004 r. Przez kilka kolejnych lat wnioskowały do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o odpowiedni zapis w projektach rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast. W ubiegłym roku ministerstwo wydało zgodę na włączenie w granice miasta sołectwa Kruchel Wielki. Dokonała się w ten sposób pierwsza od 30 lat korekta granic Przemyśla. Jednak władze miasta mają szersze plany.

W dniu 14 października 2009 r. podczas obrad Rady Miejskiej została przyjęta uchwała. Radni miasta wyrazili wolę kontynuacji działań zmierzających do zmiany granic administracyjnych Przemyśla poprzez włączenie terenów gmin sąsiednich do miasta. Sołectwa objęte uchwałą w sprawie zmiany granic Przemyśla to: Pikulice, Nehrybka, Ostrów i Kuńkowce z gminy Przemyśl oraz sołectwo Prałkowce z Gminy Krasiczyn.

Jeszcze pod koniec 2009 r. rozpoczęły się w Przemyślu spotkania prezydenta miasta z mieszkańcami. Robert Choma spotkał się m.in. z uczniami przemyskich szkół ponadgimnazjalnych, przedstawiając im istotne zagadnienia związane z rozwojem miasta i potrzebą sukcesywnej realizacji planów zmiany granic. Prezydent spotkał się także z mieszkańcami sołectw objętych planami poszerzenia. Również im przedstawił czynniki warunkujące rozwój miasta, który jest uzależniony od powiększania jego terytorium. Prezydent Przemyśla zaproponował podpisanie umowy społecznej. Będą się w niej mogły znaleźć potrzeby artykułowane przez mieszkańców terenów objętych akcją.

Prezydent Choma proponuje ponadto połączenie miasta z wiejską gminą Przemyśl.

- Moim zdaniem w bliższej lub dalszej perspektywie czasu jest to rozwiązanie nie do uniknięcia, ważne jest jednak, na jakich warunkach i z czyjej inicjatywy ono nastąpi - napisał Robert Choma w liście do wójty gminy Przemyśl. - Mamy być może niepowtarzalną szansę, aby do takiego połączenia doprowadzić wspólnie i uniknąć ewentualnej narzuconej nam decyzji, która nie będzie uwzględniać oczekiwań i dążeń mieszkańców.

Wśród byłych miast wojewódzkich w województwie podkarpackim Przemyśl jest jedynym posiadającym w swoim otoczeniu gminę wiejską. Zdaniem władz miasta pozostałości nierozwiązanych problemów administracyjnych, w tym dotyczących granic terytorialnych i podziału obszarów zurbanizowanych na część miasta Przemyśla i Gminy Przemyśl, wymagają uregulowania.

Włodarze miasta podkreślają, że zmiana jego granic nie jest obecnie kwestią mody lub tendencji do ekspansji mieszkańców miasta. Jest niezbędna dla zapewnienia warunków rozwoju zarówno miasta, jak i gmin sąsiadujących. Obecnie miasto jest zatłoczone i niesprawne komunikacyjnie. Wskaźnik zanieczyszczenia powietrza przekracza wymagane normy i jest najwyższy w województwie. Gęstość zaludnienia jest większa niż w Szczecinie i największa obecnie spośród wszystkich miast województwa podkarpackiego. Żadne z byłych miast wojewódzkich - a więc ani Tarnobrzeg, ani Krosno, ani wojewódzki Rzeszów - nie jest otoczone odrębną gminą, tak jak to ma miejsce w Przemyślu (odrębną jednostką organizacyjną i samorządową jest Miasto Przemyśl, odrębną Gmina Przemyśl).

Stan zainwestowania miasta wskazuje, że bariera związana ze zbyt małą powierzchnią terenów jest nie do pokonania bez powiększenia jego granic. Jedno-

ześnie położenie miasta, jego ranga i historia powodują, że miasto może претендовать do roli ośrodka widocznego na granicy Unii Europejskiej. W dokumentach planistycznych i strategicznych określających kierunek rozwoju tego regionu w skali kraju i województwa (Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju) wskazano rangę miasta jako ważnego ośrodka węzłowego i ośrodka krajowego. W Przemyślu funkcjonuje międzynarodowy dworzec kolejowy, obsługujący ruch w kierunku Ukrainy na trasie magistrali kolejowej E30 Drezno-Kijów, planowanej do modernizacji w ramach transportowego korytarza europejskiego. Do przejścia drogowego w Medyce prowadzą dwie drogi krajowe, planowane niedługo do połączenia projektowaną północno-zachodnią obwodnicą miasta. Do planowanego przejścia drogowego w Malhovicach prowadzić będzie obwodnica południowa, a po uruchomieniu kolejnego przejścia granicznego, kolejowego w Malhovicach, w sąsiedztwie miasta będą funkcjonowały 4 przejścia na Ukrainę.

Poszerzenie granic miasta zwiększa szanse na rozwój całego regionu. Dlatego też - co mocno podkreślają władze Przemyśla - należy pamiętać, że w całej tej sprawie nie mówi się o jednostronnym spojrzeniu mieszkańców miasta, lecz o dostrzeganiu możliwości, jakie pojawiają się przed szerszą społecznością. Jednym z najważniejszych argumentów przemawiających za takim rozwiązaniem jest niewątpliwie aspekt inwestycyjny.

Do końca marca władze Przemyśla muszą złożyć u wojewody podkarpackiego wniosek o włączenie w jego granice kolejnych obszarów. Po pozytywnej opinii trafi on do MSWiA. Mieszkańcy i władze miasta liczą, że latem uchwalone zostanie kolejne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zmian granic miast i gmin, które będzie odpowiedzialną na potrzeby przemyskiej społeczności.

(EPE)

Nowa publikacja Związku Miast Polskich

Współpraca partnerska samorządów

Związek Miast Polskich wydał nową publikację poświęconą współpracy partnerskiej samorządów. Obok bilateralnych konferencji czy seminariów informacyjnych jest ona kolejną formą promocji i koordynacji współpracy bliźniaczej, prowadzonej od wielu lat.

Broszura „Współpraca partnerska samorządów – praktyczny przewodnik” powstała w ramach zrealizowanego

w 2009 r. projektu, współfinansowanego z programu „Europa dla obywateli – środki wsparcia”.

Publikacja w pierwszej części pokazuje historię, znaczenie oraz ewolucję kontaktów, w ramach ruchu miast bliźniaczych w Europie i na świecie. Na każdym etapie budowania wspólnej Europy współpraca partnerska odgrywała i nadal odgrywa kluczową rolę. Podczas

procesu pojednania między narodami po drugiej wojnie światowej, a następnie podczas każdego rozszerzenia Unii Europejskiej, współ-

praca bliźniacza ułatwiała integrację nowych państw członkowskich i ich obywateli. Tworząc więzi między mieszkańcami europejskich krajów, szczególnie młodzieży, ułatwiała wzajemne zrozumienie. Dziś partnerzy wymieniają doświadczenia z różnych obszarów życia społecznego i realizują wspólne projekty.

Druga część broszury ma praktyczny charakter, zawiera wskazówki, jak skutecznie współpracować, jak podpisać umowę partnerską, jak skorzystać ze wsparcia finansowego Unii Europejskiej oraz ubiegać się o nagrody za prowadzoną współpracę. W wydawnictwie zamieszczono także najnowsze informacje o partnerstwach prowadzonych

przez polskie samorządy – dane statystyczne oraz listy kontaktów bliźniaczych (płyta CD). Przez 6 lat, które minęły od poprzednich badań prowadzonych przez Związek Miast Polskich, liczba kontaktów wzrosła prawie dwukrotnie. Liczba ponad 4 tys. partnerstw, które udało się zidentyfikować, pokazuje, jak duże jest zainteresowanie i aktywność polskich samorządów na polu współpracy międzynarodowej.

W przygotowaniu tekstu wsparło Związek również Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które pomogło usystematyzować informacje na temat uwarunkowań prawnych współpracy międzynarodowej polskich samorządów. Rozdział prezentujący ciekawe przykłady aktywności miast partnerskich nie powstałby bez zaangażowania osób odpowiedzialnych za współpracę bliźniaczą w urzędach miast. Swoimi doświadczeniami podzieliły się Sosnowiec, Kielce, Malbork, Białogard, Kostrzyn n.Odrą, Lublin, Bełchatów, Gostyń, Olsztyn, Gołdap, Słubice i Nysa. W krótkich opisach zrealizowanych przez te miasta projektów, znaleźć można działania z obszaru kultury, turystyki, pojednania między narodami, aktywności seniorów, przyszłości Europy, współpracy gospodarczej i wymiany doświadczeń.

K.P, STA

Co nowego w programie

Europa dla Obywateli

Na stronie internetowej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) znajduje się uaktualniony przewodnik dla beneficjentów programu „Europa dla obywateli”, w ramach którego można składać m.in. wnioski o dofinansowanie współpracy partnerskiej.

Program „Europa dla obywateli” proponuje 4 działania, w skład których wchodzi różne zadania.

Działanie 1 – *Aktywni obywatele dla Europy* – wspierające działania dotyczące partnerstwa miast lub projekty obywatelskie.

Działanie 2 – *Aktywne społeczeństwo obywatelskie* – skierowane do organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Działanie 3 – *Razem dla Europy* – obejmujące wydarzenia medialne, badania i narzędzia informacyjne.

Działanie 4 – *Aktywna pamięć europejska*

– dotyczące ochrony najważniejszych obiektów historycznych i zbiorów archiwalnych.

Przewodnik wnioskodawcy opisujący wszystkie działania programu, formularze i załączniki znajdują się na stronie internetowej http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Aktualności dotyczące programu „Europa dla obywateli” można znaleźć też na stronie www.twinning.pl

Dodatkowych informacji w biurze ZMP udziela Katarzyna Paczyńska (tel. 061 633 50 56, e-mail: kasiah@zmp.poznan.pl).

KATARZYNA PACZYŃSKA

Nowe terminy składania wniosków w ramach Działania 1

Numer fazy:	Termin złożenia wniosku:	Spotkania rozpoczynające się w okresie:
Działanie 1 poddziałanie 1.1. – spotkania mieszkańców		
Faza I	1 lutego (w roku 2010 termin przesunięty do 15 lutego)	1 czerwca tego samego roku do 28 lutego roku następnego
Faza II	1 czerwca	1 września (tylko w 2010 roku) tego samego roku do 30 czerwca roku następnego
Faza III	1 września	1 stycznia do 30 września roku następnego
Działanie 1 poddziałanie 1.2. – sieci miast partnerskich		
Faza I	1 lutego	1 czerwca do 30 grudnia tego samego roku
Faza II	30 września	1 stycznia do 30 maja roku następnego

Zachęta do współdziałania

Nowe projekty URBACT II

24 stycznia 2010 r. 16 nowych projektów URBACT zostało zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Programu. W tej liczbie znajduje się 13 sieci tematycznych i 3 grupy robocze.

Tematyka, której nowe projekty miały odpowiadać, jest przeciwdziałanie skutkom globalnego kryzysu gospodarczego w miastach i przez miasta, wyzwania związane ze zmianami klimatu i jego trwała ochrona.

Te projekty rozpoczną teraz Fazę Rozwojową i dokończą proces kompletowania partnerstwa.

Na 16 nowych przedsięwzięć mamy niewiele, bo tylko trzech polskich partnerów – Radzionków, Sosnowiec i woje-

wództwo wielkopolskie. Zachęcamy więc polskie miasta do zgłaszania chęci przystąpienia do grona partnerów projektów URBACT. Jeśli Państwo rozważają taką decyzję, prosimy o kontakt z Partnerem Wiodącym. Dane kontaktowe wszystkich podmiotów prowadzących projekty znajdują się na stronie www.urbact.pl w zakładce „URBACT News”.

ANNA NADOLNA

Poniżej opisy nowych projektów

Nazwa projektu	Problematyka	Wstępne partnerstwo (do rozszerzenia w czasie fazy rozwojowej)
Active Travel Network	Rozwiązywanie problemów transportowych poprzez promocję chodzenia pieszo i jazdy rowerem w małych i średnich miastach	Weiz (AT) – Partner Wiodący , Novara (IT), Sebes (RO), Dundee (UK), Radzionków (PL)
Bring Up	Metody zintegrowanych polityk w celu walki z efektami kryzysu, ze szczególnym uwzględnieniem zintegrowanych rozwiązań miejskich i przestrzennych w obszarach problemowych z mało dynamicznym rynkiem nieruchomości	Communauté Urbaine de Dunkerque (FR) – Partner Wiodący , Bärnbach (AT), Sosnowiec (PL) , Jöhvi (EE), Asti (IT)
CASH	Zrównoważona odnowa zasobów mieszkaniowych w kontekście redukcji energochłonności w istniejących budynkach	Echirolles (FR) – Partner Wiodący , Frankfurt (DE), Bridgens County Borough (UK), Ptolemaida (EL), Yambol (BG)
ESIMEC	Walka z efektami kryzysu w miastach średniej wielkości poprzez definiowanie innowacyjnych strategii przyciągania inwestycji, promocji przedsiębiorczości i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy	Basingstoke and Deane Borough Council (UK) – Partner Wiodący , Communauté d'Agglomération du Grand Besançon (FR), Albacete (ES), Charleroi (BE), Bistrita (RO)
EVUE	Zintegrowane i zrównoważone strategie promocji wykorzystywania samochodów elektrycznych w miastach	Westminster (UK) – Partner Wiodący , Zografou (EL), Stockholm (SE), Frankfurt (DE), Suceava (RO)
Historiccentres Net	Zintegrowane metody zrównoważonego zarządzania historycznymi centrami miast	Faenza (IT) – Partner Wiodący , Pézenas (FR), Melissa (IT), Corfu (EL), Schwäbisch Gmünd (DE)
InteGROW	Zintegrowane strategie integracji społecznej młodych ludzi zagrożonych wykluczeniem	Consortium Red Local (ES) – Partner Wiodący , Pescara (IT), Sundsvalls (SE), Medias (RO), Zefyri (EL)
LINKS	Podnoszenie jakości substancji mieszkaniowej historycznych centrów miast w świetle poprawy otoczenia i warunków życia, zachowując dziedzictwo miejskie	Bayonne (FR) – Partner Wiodący , Delft (NL), Veria (EL), Formigine (IT), Almería (ES)
OP-ACT	Wyzwania „kurczących się miast” w powiązaniu ze zmianami demograficznymi, zaawansowaną deindustrializacją i kryzysem	Leoben (AT) – Partner Wiodący , Motril (ES), Ancona (IT), Medias (RO), Notodden (NO)
Roma-Net	Poprawa integracji społeczności romskiej poprzez lepszy dostęp do podstawowych usług, aktywizację na rynku pracy, edukację i programy samopomocy.	Budapest (HU) – Partner Wiodący , Udine (IT), Heraklion (EL), Karviná (CZ), Amadora (PT)
SURE	Dywersyfikacja lokalnej gospodarki w obszarach zdegradowanych w miastach średniej wielkości poprzez wypracowanie modelu zintegrowanej socjoekonomicznej rewitalizacji miejskiej	Eger (HU) – Partner Wiodący , Pori (FI), Dun Laoghaire Rathdown (IE), Alcobaça (PT), Larnaca (CY)
Together	Wykluczenie społeczne i dobrostan w miastach poprzez wypracowanie bliskiej współpracy pomiędzy władzami publicznymi, mieszkańcami i podmiotami prywatnymi (zasada współodpowiedzialności)	Mulhouse (FR) – Partner Wiodący , Braine l'Alleud (BE), Covilha (PT), Salaspils (LV), Pergine Valsugana (IT)
URBENERGY	Tworzenie zrównoważonego energooszczędnego otoczenia miejskiego poprzez wypracowanie zintegrowanych ram poprawy efektywności energetycznej i optymalnego wykorzystania źródeł energii odnawialnej	Avrig (RO) – Partner Wiodący , Pyrgos (EL), Durham County Council (UK), Dve Mogilii (BG), Tulln (AT)
Common Sense	Władze Wdrażające Programy Operacyjne współpracujące w promowaniu zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miejskiego	Province of Gelderland (NL) – Partner Wiodący , Region Wielkopolski (PL) , Sicilia Region (IT), Tillväxtverket Swedish Agency for Economic and Regional Growth (SE)
Sha.Ke	Odnowa i rewitalizacja przestrzeni publicznych w zdegradowanych obszarach miejskich	University IUAV of Venice (IT) – Partner Wiodący , Vienna University of Technology (AT), University of the Aegean (EL), Puglia Region (IT)
UrSEnE	Zrównoważone strategie efektywności energetycznej stosowane w rozwoju miejskim	Bucharest Technical University of Civil Engineering (RO) – Partner Wiodący , Cesena (IT), 2nd district of Bucharest (RO), School of Engineering, Jonköping University (SW)

Związek Miast Polskich Sekcja Niemiecka RGRE (CEMR)

Rat der Gemeinden
und Regionen Europas
- Deutsche Sektion -

Pamiętając, razem patrzeć w przyszłość

Spotkanie polskich i niemieckich samorządowców

Krzyżowa/Głogów, 18–19 marca 2010

18 MARCA 2010, KRZYŻOWA

Międzynarodowe Centrum Konferencyjne Krzyżowa, Krzyżowa 7, 58-112 Grodziszczce

11.00–14.00	Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej
14.00–15.00	Obiad
15.00–15.20	Rozpoczęcie obrad Powitanie: Ryszard Grobelny, Prezes ZMP, prezydent Poznania Prezes Sekcji Niemieckiej Rady Gmin i Regionów Europy
15.20–16.00	Stosunki polsko-niemieckie przed i po roku 1989 – dwugłos dr Marek Prawda , Ambasador RP w Berlinie Michael H. Gerdts , Ambasador RFN w Warszawie
16.00–16.30	Historia powstania i cele działania Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego Annemarie Franke , Rafał Borkowski , Dyrektorzy Zarządzający Fundacji Krzyżowa
16.30–16.45	Podsumowanie i zakończenie 1. dnia
17.30	Przejazd do Głogowa
20.30	Kolacja na zaproszenie Prezydenta Głogowa, Ratusz – Sala Rajców, ul. Rynek 10

19 MARCA 2010, GŁOGÓW

Dom Uzdrawienia Chorych im. Jana Pawła II, ul. Ks. Prałata Luigi Novarese 2, 67-200 Głogów

PRAKTYCZNY WYMIAR WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ – RAZEM DLA PRZYSZŁOŚCI	
09.30–10.00	Powitanie – Jan Kazimierz Zubowski , Prezydent Głogowa Rola samorządów lokalnych w kształtowaniu stosunków polsko-niemieckich Referaty wprowadzające: Janusz Marszałek , Prezydent Oświęcimia, Przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej, Przewodniczący Grupy ds. Współpracy Partnerskiej CEMR Tobias Kogge , Wiceburmistrz Halle, Przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej
10.00–10.30	Specyfika partnerstw polsko-niemieckich na tle europejskiego ruchu miast bliźniaczych Od trudnej przeszłości do Zjednoczonej Europy dr Jan Olbrycht , poseł do PE
10.30–11.30	Współpraca polsko-niemiecka na szczeblu lokalnym – aktywność organizacji pozarządowych Moderator: Andrzej Porawski , Dyrektor Biura ZMP Przykłady z miast, gmin, powiatów 1. Przedstawiciel Sulęcina , Centrum Współpracy Polsko-Niemieckiej w Sulęcinie (Dom Joannitów) 2. Przedstawiciel polskiej organizacji pozarządowej/samorządu 3. Przedstawiciel niemieckiej organizacji pozarządowej/samorządu 4. Przedstawiciel niemieckiej organizacji pozarządowej/samorządu
11.30–11.45	Przerwa na kawę
11.45–12.45	Współpraca polsko-niemiecka na szczeblu lokalnym – współpraca młodzieży Moderator: Paweł Moras , Dyrektor Zarządzający, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży Przykłady z miast, gmin, powiatów
12.45–14.30	Budować razem – przykłady współpracy polsko-niemieckiej w Głogowie Referat wprowadzający – Jacek Zieliński , Prezydent Głogowa w latach 1990–1998, <i>Budować razem – polsko-niemieckie środki w odbudowie Głogowa, odbudowa głogowskiego ratusza</i> Prelekcje: ● Ks. Prałat Ryszard Dobrołowicz , <i>Odbudowa Kolegiaty pw. Najświętszej Marii Panny w Głogowie</i> ● Leszek Lenarczyk , Dyrektor Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie, <i>Remont głogowskiego Muzeum</i> ● Ks. Janusz Malski , Kierownik Domu Uzdrawienia Chorych w Głogowie, <i>Budowa Domu Uzdrawienia Chorych w Głogowie</i> Wizyta studyjna: Kolegiata, Centrum Uzdrawienia Chorych, Muzeum
Ok. 14.30	Lunch, Dom Uzdrawienia Chorych im. Jana Pawła II, wyjazd uczestników

Wystawa towarzysząca
Współpraca polsko-niemiecka w społecznościach lokalnych

– prezentacja materiałów przygotowanych przez polskie i niemieckie samorządy

Wkładka „Samorząd Miejski” – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji”.
Wydawca – Związek Miast Polskich; ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nac., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 63 350 54, fax 0-61 63 350 60,
www.miasta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse